

Mötesanteckning

Dialogmöte Hjälpmedelsforum Socialtjänst 2024-05-28

Tid: 09:00 – 15:00

Plats: Centralhuset konferens, Göteborg

1) Inledning, syfte med mötet och presentationsrunda

Kim Engwall, samordnare för socialtjänstprodukter i Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor inleder med att hälsa alla välkomna till Hjälpmedelsforum, Socialtjänst. Emma Övelius, huvudprojektledare i *Digitala hjälpmedel i samverkan*, Linda Augustsson, Regionutvecklare i Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor och Almir Avdic, processledare på Hjälpmedelscentralen presenterar sig. Därefter följer en kort presentation av alla i mötet, 26 personer deltar.

Syftet med Hjälpmedelsforum Socialtjänst är att skapa möjligheter till informationsspridning, dialog och erfarenhetsutbyte kring arbetet med att bygga upp ett samarbete kring digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Det är även en möjlighet att knyta kontakter med andra kommuner i länet med liknande situation och utmaningar. Dagens möte har fokus på samarbetsorganisationen kring hjälpmedel med tonvikt på Hjälpmedelsforums Socialtjänsts roll och olika kommunikationsvägar men även dialog om behovsbedömningar och beställningar.

2) Introduktion kring socialtjänstens roll i Hjälpmedelsforum

Genomgång av samarbetsorganisationen kring hjälpmedel och Hjälpmedelsforums roll i den. Hjälpmedelssamverkan styrs och leds gemensamt av regionen och kommunerna i Västra Götaland. Högsta politiska ledning är SRO och högsta tjänstemannanivån är Ledningsrådet för hjälpmedel, beredningsgrupperna bereder frågor till ledningsrådet och Hjälpmedelsforum är ett forum för förankring och dialog. Mellan dessa olika grupper behövs kommunikation men ännu viktigare är kommunikationsvägarna till och från dessa olika grupper ut i olika nätverk hos huvudmännen.

Dialog runt borden om hur representanterna upplever att organisationen och flödet av kommunikation fungerar idag. Hjälpmedelsforum lyfter fram att det är viktigt att fundera över individens egna resurser i relation till kommunens behov och resurser. Det är också viktigt att rollen i forumet är tydlig och vilket uppdrag man har i den egna kommunen. Det är en utmaning att få en bra organisation i den egna kommunen. Hälso- och sjukvård går tvärs över alla verksamhetsområden i kommunen medan socialtjänsten är ett relativt avgränsat område i en linjeorganisation, vilket innebär att organisation och kommunikationsvägar behöver se lite annorlunda ut.

3) Stöd och organisation

Diskussion i grupper med personer med liknande roller/kompetenser utifrån frågeställningarna; *Vad är fördelarna med din roll/kompetens utifrån att vara med i Hjälpmedelsforum socialtjänst?... och vad är utmaningarna?*

MAR- och SAS- kompetens

- Initialt bra att ha med hälso- och sjukvårdskompetens i detta forum men kommer bli mindre viktigt, MAR uttrycker att de eventuellt kommer lämna över sina uppdrag till andra.
- Bra med dialoger mellan de olika lagrummen, det blir en brygga mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst.
- Bra med SAS i gruppen, känner sig berörda av frågorna och de flesta har nätverk för kommunikation.
- Viktigast med en mottagare av information i den egna kommunen.

Chef- och handläggarkompetens

- Handläggarens roll är viktig i bedömningsprocesserna, bra att få vara delaktig i utvecklingsarbetet.
- Bra med kompetens från tre lagrum (HSL, SoL och LSS).
- En stor kommun har svårare att nå ut med information och att få gehör för organisationsförändringar.

Utvecklingskompetens

- Tveksamt om de är rätt personer i forumet men tillför ett utvecklingsperspektiv, till exempel kunskap om organisationsförändringar och införande av nya arbetsätt.
- Ser behov av organisationsförändringar i den egna kommunen.
- De konkreta produkterna och nya arbetsätten är inte tydliga än, vilket är en utmaning.

Genomgång av exempel på organisation och nätverk som behövs för att arbetet med digitala hjälpmedel inom socialtjänst ska fungera på ett bra sätt. Till exempel är upphandlingskompetens en roll som ofta "glöms bort". Kim ger även exempel på vilka situationer olika grupperingar behöver mötas alternativt nås av kommunikation, så som information om konceptet för kompetens, vid ansökan om ny produkt och inför implementering av ett nytt hjälpmedel och nytt arbetsätt.

Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, socialtjänst kommer arbeta med att ta fram en vägledning över hur kommuner kan organisera sig, vilka beslut som fattas och vilka roller som behövs. Hjälpmedelsforums erfarenheter och tankar blir starten för det arbetet.

Diskussion i grupper med mixade roller/kompetenser utifrån frågeställningarna:

- I vilka forum diskuteras frågor om digitala hjälpmedel inom socialtjänst i era kommuner? Vilka deltar i grupperna?
- Finns behov av fler forum? I så fall vilka? Vilka roller/funktioner ska delta? (lokalt, delregionalt och regionövergripande)

Sammanfattning från det grupperna skrivit ned:

Befintliga grupper inom den egna kommunen:

Många kommuner är i uppstart och har ingen tydlig organisation än. Flera beskriver att de har arbetsgrupper där både chefskompetenser och mer verksamhetsnära kompetenser från olika delar finns representerade. Vissa har bjudit in verksamhetschefer till informationsmöten och engagerat förvaltningsledningsgruppen. Det ges också exempel på digitaliseringsgrupper men att dessa inte alltid är samordnade inom kommunen. Någon kommun skapar fokusgrupper för digitalisering ute i verksamheterna.

Kompetenser och verksamheter som idag är engagerade i olika grupper (ser olika ut i olika kommuner):

- Chef för biståndsverksamhet (LSS och SoL)
- Chef för särskilda boenden, för grupper inom LSS och hemtjänst
- Chef för hemsjukvård
- Utvecklare inom äldreomsorg
- Kvalitets- och utvecklingskompetens (för att "rita kartan")
- Undersköterskor och andra brukarnära medarbetare
- SAS
- Kontaktperson för projektet digitala hjälpmedel i samverkan
- IT-kompetens
- Digitaliseringssamordnare

Behov för framtiden inom den egna kommunen

Generellt beskrivs behov av forum med flera olika kompetenser, blandat myndighet och verkställighet men också IT och upphandling, som tillsammans får eller kan bidra till ett helhetsperspektiv. Hur grupp sammansättningen ser ut kan vara beroende på kommunen. Viktigast är att kompetenserna är tillsatta. Även vikten av tydlig ledning som fattar beslut om inriktning och införanden lyfts fram. Fånga upp behoven tidigt och tänk in samverkan från början.

Grupperna beskriver att IT-strategi, kompetens gällande dataskydd och upphandling behöver delta mer aktivt i arbetsgrupper men även personal närmast brukarna.

Behov för framtiden delregionalt

Det finns olika erfarenheter av kommunalförbundens arbete. En grupp beskriver svårigheter i samordningen av kommunalförbunden, information och beslut blir svåra att få ut till kommunerna. En annan grupp ser att det skulle kunna vara kommunalförbundens uppdrag att samordna och säkerställa dialog med kommunerna inför beslut i ledningsrådet. Att kommunalförbundet är bryggan mellan de olika forumen (ledningsråd – kommunalförbund – kommuner). Ett konkret förslag var också att införa delregionalt nätverk för SAS:ar inom GR.

Behov för framtiden regionalt

Det behövs inte fler regionala grupper men det lyfts behov av stöttning kring:

- nyttoanalyser
- rutiner för hur man kan arbeta
- processflöden
- juridiska frågor

Viktigt att kompetensen som finns i hjälpmedelsforum kommer vidare in till beredningsgrupperna. Dialog inför beslut behövs få till så vi förstår vilka effekter beslut får i kommunerna.

Annat från den efterföljande diskussionen

- Kommunerna får inte gå och vänta på att Hjälpmedelscentralen ska upphandla utan behöver skicka in ansökan utifrån behov.
- Det är skillnad mellan personliga hjälpmedel och grundutrustning.

- Risk att projektledaren i olika utvecklingsarbeten blir förvaltare - förvaltningsorganisationen behöver sättas in tidigt i ett projekt, exempelvis när en kommun arbetar med införande av nytt digitalt hjälpmedel.
- Tips från Härryda om att skapa gemensam Teams-yta för att underlätta kommunikation.

Efter gruppdiskussionerna delar Skara med sig av sin organisationsskiss för Valfärdsteknik.

4) Information

a) Statusuppdatering- var befinner vi oss?

Emma ger en statusuppdatering kring det pågående arbetet med projektet *Digitala hjälpmedel i samverkan*.

- Nu finns över 1 100 digitala hjälpmedel förskrivna. Det är framför allt digital våg, blodtrycksmätare och avancerad läkemedelsautomat.
- Det finns en rapport som sammanfattar pilotkommunernas och Hjälpmedelscentralen arbete och lärdomar från pilottestet om läkemedelsautomat. [Länk till rapporten](#)
- Upphandlingsarbetet är påbörjad för digital tillsyn och mobila trygghetslarm. En ansökan har inkommit om Digital hemtjänst.
- Utmaning just nu är att:
  - Få in kompetens från kommunerna till upphandlingsgrupperna. Vilket riskerar att leda till fördröjningar och att upphandlade produkter inte möter behoven eller att upphandlingar inte alls kan genomföras. En kommentar från Hjälpmedelsforum är att kontaktpersonerna inte har mandat att utse representanter till en upphandlingsgrupp och att de kan ha svårt för att få gehör i den egna kommunen kring att resurser tillsätts.
  - Få på plats rutiner för en välfungerande kommunikation – inom kommunerna och mellan kommunerna och hjälpmedelssamarbetet

b) Pilottest digital tillsyn & mobila trygghetslarm

41 respektive 37 kommuner i Västra Götaland har anmält sig till den gemensamma upphandlingen av digital tillsyn och för mobila trygghetslarm. Upphandlingsarbetet pågår, tyvärr något försenat. Pilottesterna är i en förberedande fas och preliminärt genomförs de under oktober och november. Därefter görs uppföljningar och anpassningar. Preliminärt finns beställningsbara produkter i sortiment vid årsskiftet. Pilotkommuner är: Mellerud/Bengtstors, Trollhättan, Tranemo, Göteborg och Skövde.

c) Upphandling kring digitala lås

Upphandlingsarbetet med Digitala lås har påbörjats och en upphandlingsgrupp har tillsatts, preliminärt uppstartsmöte i juni. Förhoppningen är att pilottester kan genomföras våren 2025.

Medskick för Hjälpmedelsforum: önskvärt om det går att beskriva vilka behov av kompetenser som krävs i en upphandlingsgrupp redan i ett tidigare skede.

d) Teknisk plattform

Förstudien kring digital infrastruktur för digitala hjälpmedel är nu avslutad ([länk till rapporten](#)). Den visar på behov och vilja hos regionen och kommunerna att upphandla och införa en gemensam teknisk plattform för digitala hjälpmedel inom vård och omsorg. Förhoppningen är att plattformen upphandlas under 2024 och kan implementeras under 2025. Upphandlingsgruppen håller på att tillsättas men saknar kommunal kompetens utifrån IT, informationssäkerhet och verksamhetsnära kompetens inom socialtjänst och hälso- och sjukvård. Har ni i er verksamhet någon som skulle kunna delta så kontakta mikael.doi@vgregion.se. Den tekniska plattformen kommer att behöva en aktiv förvaltning med kompetens och mandat som rör både hjälpmedel och IT/digitaliseringsfrågor. Ledningsrådet för hjälpmedel kommer ha det övergripande ansvaret för den tekniska plattformen framåt.

Parallellt med upphandling av denna tekniska plattform pågår en samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i länet för att upphandla en annan plattform (projektet "Smart Region"). Den plattformen är till för många olika branscher och användningsområden exempelvis avseende miljö, fastigheter, parkeringar med mera. Plattformen som Smart region upphandlar kan inte användas för digitala hjälpmedel bland annat då det varken finns användargränssnitt för medarbetare inom vård- och omsorg eller för patienter/brukare, den ställer även lägre krav på informationssäkerhet.

e) Uppföljning av digitala hjälpmedel i samverkan

Nu pågår en första uppföljning av samarbetet kring digitala hjälpmedel. Resultatet från uppföljningen kommer presenteras i ett kortfattat underlag som kan spridas. Hittills har 36 kommuner svarat, 34 kommuner uppger att de är nöjda med samarbetet.

Överlag upplever kommunerna att upphandlingsarbetet fungerar bra och att de ser effektivitetsvinster kopplat till gemensamma upphandlingar. Hjälpmedelsforumet ger exempel på vikten av att kommunerna är aktiva i upphandlingsarbetet. Är inte kommuner delaktiga kan det leda till att kraven vid upphandling inte täcker kommunernas behov och "fel" produkt upphandlas (vilket ges exempel på). Synpunkt från representanter i Hjälpmedelsforum kring ansökningsblanketten. Där flera lyfter fram att blanketten upplevs omfattande av verksamheterna. En annan synpunkt var att det eventuellt kan finnas behov av ytterligare forum/grupperingar för att stämma av kring eller förankra ansökningar, utöver befintliga grupperingar. Samverkansfunktionen tar med sig båda dessa perspektiv.

5) Guide för Avtal för personliga digitala hjälpmedel inom socialtjänst

Guiden som tagits fram för avtalet för försörjning av digitala hjälpmedel inom socialtjänst konkretiserar ansvar utifrån avtal och specifikationer samt beskriver arbetssätt kopplat till olika tjänster. Till exempel hur beställningar ska göras och vilka leveranstider som gäller, hur supporten fungerar och hur kommunikation om avvikelser gällande hjälpmedel ska gå till.

För digitala hjälpmedel inom socialtjänst kan många av Hjälpmedelscentralens tjänster utföras digitalt, vilket också har efterfrågats av kommunerna. Det är därför utgångspunkten för den support som erbjuds. Guiden kommer att finnas i sin helhet på vårdsamverkans webbplats under Avtal för försörjning av personliga digitala hjälpmedel inom socialtjänst.

Reflektion i gruppen: det kan behövas en lokal organisation för första linjens support för digitala hjälpmedel och kontinuitetsplanering. Till exempel ett buffertlager med produkter som ersätta produkter som går sönder under kvällar och helger. Hjälpmedelscentralen är ansvarig för support av själva produkten, leverantören är ansvarig för administration och funktionsövervakning.

6) Information från Hjälpmedelscentralen

Almir informerar om Hjälpmedelscentralens webbplats och inbjuder till frågor om Hjälpmedelscentralens arbete. De medarbetare som har erfarenheter från Hälso- och sjukvård har kännedom om Hjälpmedelscentralens verksamhet och webbplats. För dem är det lättare att hitta information även om nya digitala hjälpmedel då strukturen är den samma. För nya användare inom socialtjänsten är Hjälpmedelscentralen mer anonym. [Hjälpmedelscentralens webbplats för Vård-och omsorgsgivare](#) är ännu inte anpassad efter nya användargrupper. Almir välkomnar synpunkter och idéer för att webbplatsen ska bli tydlig och mer lätt att orientera sig på för alla användare. Hjälpmedelsforum lyfter fram vikten av att använda samma begrepp i avtal, guider, handbok och på Hjälpmedelscentralens webbplats. Hjälpmedelscentralens uppdrag är att försörja huvudmännen med produkter och tjänster som omfattas av de avtal och överenskommelser som finns. Kompetensen för digitala hjälpmedel inom socialtjänst håller på att byggas upp successivt.

7) Behovsbedömning och beställning av hjälpmedel

Dialog i grupper om informationsutskick om digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Sammanställning av dialogen:

- Viktigt med vem som är avsändare och mottagare.
- Kan vara svårt att skicka ut via ett spår "HSL" eller Sol", kan beröra båda.
- Informationen behöver gå via olika befintliga nätverk.
- Håll texten kort.
- Underlättar om skriftlig information kompletteras med en PowerPoint-presentation, som stöd till den som ska informera vidare.
- Bra konkret information men den behöver anpassas lokalt utifrån vilka grupper som ska vara mottagare.

8) Utvärdering av dagens möte

Bra med diskussioner i olika grupperingar och med praktiskt exempel på informationsutskick för vidare spridning.

9) Plan för hösten

Presentationen och mötesanteckningar från dagens möte publiceras en vecka efter mötet på [Vårdsamverkans webbplats](#).

Nästa möte blir 14 november, 09:00-15:00 på Centralhuset konferens (vid Göteborgs centralstation). Inbjudan skickas ut en månad innan mötet och uppdateras med dagordning ca två veckor innan mötet.

Emma, Kim, Almir och Linda tackar för dagens möte och hälsar alla välkomna till nästa möte! Till nästa möte: Hur arbetar vi med samtycken för personer med begränsad beslutsförmåga? Bedömning och beställning vs grundutrustning. Har vi förstått innebörden av individuella bedömningar och beställningar?